

THE LAND OF LĂPUȘ AS AN EXPRESSION OF NATIONAL IDENTITY

Marta Cosma, "Babeș-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract: The Land of Lăpuș is one of the best examples of Romanian national identity for two main reasons; it is one of the most important regions from the Maramures County and its characteristics and qualities make it one of the most representative parts of the county. The strong point of Lapus is the cultural tourism; many of the objectives that are found here are included on the UNESCO World Heritage list.

The purpose of this article is to highlight the important elements that define the Land of Lapus as one of the most representative and well-known regions in Romania. This paper will also review the many tourist objectives. The development of our study has allowed us to use a methodology focused on fieldwork and thus the results are easy verifiable and form a mixture of intercultural knowledge. This intercultural mixture alongside the many UNESCO sites analyzed give a global approach to the studied issue.

Key words: *National identity, Țara Lăpușului, UNESCO, development, cultural tourism.*

Abstract: Țara Lăpușului este cel mai bun exemplu a expresiei naționale de identitate, o dată pentru că este parte integrantă din Țara Maramureșului și a doua oară, pentru că, prin calitățile și caracteristicile sale, poate fi lesne categorisită ca fiind în capul listei de identitate națională. Punctul forte îl constituie turismul cultural, prin multitudinea de obiective culturale, multe dintre ele aparținând patrimoniului UNESCO.

Scopul acestui articol este de a sublinia și de a evidenția importanța elementelor de identitate națională, care face cunoscută și renumită Țara Lăpușului. Prin acest articol se dorește, de asemenea, menționarea, și ulterior, detalierea obiectivelor de interes național. Abordarea acestei tematici, ne-a îndrumat spre folosirea unei metodologii, preponderent, de teren, prin care studiul acestui articol poate fi veridic și realmente, un melanj intercultural. Prin acest mix intercultural, dar și prin prisma atestării a multor obiective UNESCO, putem să spunem că această tematică se poate interpreta ca o abordare la nivel global.

Cuvinte cheie: *Identitate națională, Țara Lăpușului, UNESCO, dezvoltare, turism cultural*

INTRODUCERE

Identitatea națională este o construcție lexicală care evocă mult patriotism și stimă pentru valorile poporului român. Țara Lăpușului este zona geografică potrivită pentru abordarea conceptului de identitate națională. De ce concept? Pentru ca este modul cel mai potrivit de a reflecta realitatea și de a evidenția elementele care definesc această identitate. Se constată că, pe zi ce trece, tot mai mult se dorește păstrarea tradițiilor, a obiceiurilor, a portului românesc. Acest lucru, nu face decât să ne tragă un semnal de alarmă, pentru faptul că românul s-a trezit la viață și caută tot mai mult să conserve aceste valori, cu care ne mândrim.

NAȚIONALISM EXCESIV VS SENTIMENTUL NAȚIONAL

Nu trebuie confundat naționalismul excesiv cu identitatea națională, lucru foarte frecvent. Dat fiind acest fapt, s-au luat în discuție aceste două alăturări de cuvinte, aparent asemănătoare, însă total diferite ca sens și ca semnificație. Cuvântul “naționalism” provine de la cuvântul “națiune” și semnifică o comunitate mai mare de oameni, de pe același teritoriu, cu relative același trecut, aceeași istorie, aceeași limbă, aceeași cultură. Totodată, naționalismul poate fi privit ca fiind o doctrină, prin care se stabilesc ca fiind mai importante interesele națiunii, în detrimentul intereselor anumitor grupuri sau clase din care este alcătuită aceasta.

De-a lungul istoriei, s-au constatat ca fiind două tipuri de nationalism, și anume national-populism, care se evidențiază, în principal, prin xenofobie (ura față de străini) și rasism, sub pretextul de a apăra interesele poporului. A doua formă de nationalism este national-socialism fondat pe rasism, în principal pe anti-Semitism, practicat în mare parte în Germania, în perioada hitleristă (1933-1945).

În aceeași ordine de idei, ideea de identitate națională reprezintă atașamentul față de poporul respective, iar acest sentiment national trebuie direcționat spre stimularea forțelor creatoare ale neamului, a calităților lui și spre corectarea defectelor care știrbesc valoarea patrimoniului național.

Sentimentele naționale sunt determinate de amănute însușiri caracteristice ca mândria și conștiința națională, care prin prisma ideilor, aspirațiilor, sentimentelor națiunea își exprimă ideea comună de teritoriu, de limbă și de cultură. Date fiind acestea, putem define identitatea națională ca fiind una din caracteristicile principale a unei națiuni, prin aceleași elemente de bază ca valoarea economică, limba, teritoriu și nu în ultimul rând, obiceiurilor și tradițiilor.

Mândria națională și conștiința unui om ca aparținând unei națiuni, face real și “palpabil” sentimentul național. Identitatea națională este foarte legată de ideea de patriotism însă chiar și așa, nu trebuie confundată cu aceasta sau cu naționalitatea în sine, aceasta din urmă desemnând o apartenență, fie politică sau juridică cand ne referim la cetățenie, fie etnică cand ne referim la apartenența de ordin etnic a românilor.

ȚARA LĂPUȘULUI – VALORI PATRIMONIALE SPIRITUALE

În Țara Lăpușului și mai exact Târgu-Lăpuș, identitatea națională este exprimată prin intermediul oamenilor, a bunătății și a ospitalității lor, dar și prin ce aceștia au lăsat în urmă, cu precădere, lăcașuri de cult, semn că lăpușenii sunt foarte apropiați de Dumnezeu.

În Țara Lăpușului se găsesc biserici de lemn, monumente UNESCO, mănăstiri, cimitire și nu numai, Cheile Lăpușului, rezervații naturale, terenuri de vânătoare și multe altele. *Biserica de lemn „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril”* din Rogoz (Fig. 1), din județul Maramureș este recunoscută ca fiind una dintre cele mai valoroase din partea de nord-vest a României. Această biserică de lemn, deosebită și unică, este menționată pe lista patrimoniului mondial cu codul 904, însă este declarată și monument istoric în patrimonial UNESCO., cu codul MM-II-m-A-04618.

Fig. 1 Biserica de lemn Sf. Arhangheli Mihail și Gavril, Rogoz – sursa <http://mariosolomon.tripod.com/>

Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului din Lăpuș, unele surse spun că datează încă din secolul 15, din anul 1437, fiind cea mai veche Biserica de lemn din zonă. Mai apoi, în anul 1671, se ridică *Biserica de lemn Sf. Arhangheli* din Libotin. *Biserica de lemn Sf. Paraschiva din Rogoz* este o biserică greco-catolică și sursele spun că a fost construită după invazia tătarilor în anul 1717 în comuna Suciul de Sus. Ulterior s-a hotărât mutarea ei la Rogoz și amplasarea acesteia în cimitirul satului Rogoz. Biserica este construită din lemn de paltin și ceea ce o face deosebită este faptul că se poate muta în orice parte a lumii, fiind construită în așa mod încât să poată fi montată și demontată fără a se deteriora în vreun fel.

Încercând să prezint o cronologie, aduc în discuție *Biserica de lemn Șurdești* care a fost construită în anul 1721 și este dedicată tot Sfinților Arhangheli, la fel ca și majoritatea lăcașelor de cult din zonă.

O altă biserică remarcabilă este *Biserica de lemn Sfinții Arhangheli* din Vima Mică și trebuie menționat faptul că Vima Mică și satele din împrejurimi, au aparținut în Evul Mediu, cetății vecine și anume, Cetății Chioarului.

Secolul XVIII începe cu *Biserica de lemn Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril* din Drăghia, care datează mai exact din anul 1706. Acest edificiu religios este realizat din lemn de stejar și respectă regulile celorlalte biserici din această zonă, fiind construit pe o temelie de piatră, cu o intrare din lateral și purtând simboluri ale creștinătății la loc de cinste.

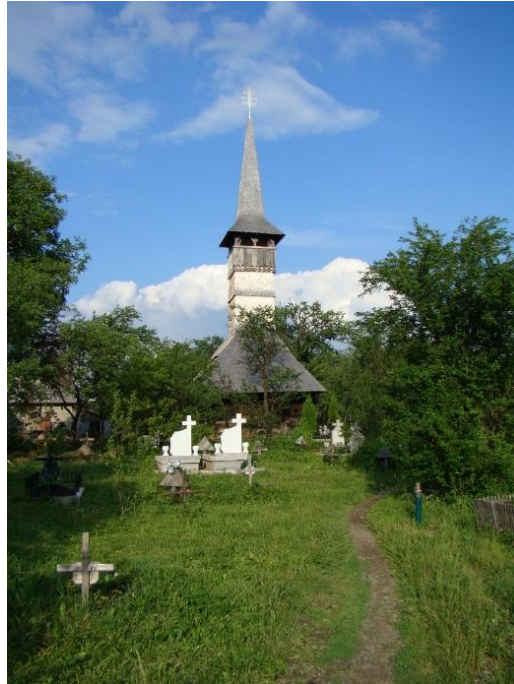

Fig 2. Biserica de lemn Sf. Paraschiva, Rogoz - sursa <http://mariosolomon.tripod.com/>

Biserica de lemn Sf. Arhangheli din Dobricul Lăpuşului este și ea pe lista monumentelor din patrimonial UNESCO, fiind realizată în secolul XVIII și mai exact în anul 1740.

Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului din Cărpiniș, care aparține comunei Copalnic Mănăstur , a fost fondată în anul 1757 și este și aceasta pe lista monumentelor istorice.

Fig 3. Biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului 1757 Cărpiniș - sursa <http://mariosolomon.tripod.com/>

Biserica de lemn “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” din Ungureni a fost ctitorită în 1760 și este renumită pentru construcția ei din lemn de frasin. Biserica deține o colecție de icoane pe lemn și de picturi păstrate parțial până în prezent, ceea ce face clasarea acestei biserici pe lista monumentelor istorice.

Fig 4. *Biserica de lemn Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril Ungureni 1760* - sursa <http://mariosolomon.tripod.com/>

CONCLUZII

Natura, oamenii, casele și bisericile sunt doar câteva din elementele care înglobează toată viața rurală, obiceiurile țaranului român și modul lor de viață. Scriitoare, redactor și profesor universitar doctor, la Université Libre de Bruxelles, din Belgia, Marianne Mesnil spunea că după evenimentele din 1918, avea să apară o nouă preocupare, și anume stabilirea particularităților regionale. Zonele etnografice ale Maramureșului, vor fi, în timp, unul dintre principalele obiective. “Odată cu dezvoltarea modernității,[...] specificul zonelor din Maramureș, vor avea tendința de a deveni emblema identității naționale.”

Imaginea culturală a Maramureșului, chiar și înainte de regimul comunism, s-a datorat etnografiei și grație, totodată, meditației asupra etnografiei din acea parte a țării. Nu este de ignorant faptul că regimul comunist a jucat un rol crucial în relaționarea dintre național și regional.

Acknowledgements: Această lucrare a fost posibilă prin sprijinul financiar oferit de Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, cofinanțat prin Fondul Social European, în cadrul proiectului POSDRU/159/1.5/S/132400, cu titlul „Tineri cercetători de succes – dezvoltare profesională în context interdisciplinar și internațional”.

This work was possible due to the financial support of the Sectorial Operational Program for Human Resources Development 2007-2013, co-financed by the European Social Fund, under the project number POSDRU/159/1.5/S/132400 with the title „Young successful researchers – professional development in an international and interdisciplinary environment”.

REFERINȚE:**CĂRȚI ȘI REVISTE:**

- Butian F., (2004), *Țara Lăpușului*; Galaxia Gutenberg, Târgu - Lăpuș;
- Chorley Richard J., (1973) *Directions in Geography*, Harper&Row Publishers, Inc., USA;
- Cocean P., (2010) *Geografie regională*, Presa universitară clujeană, Cluj-Napoca;
- Dăncuș M., 1986, *Zona etnografică Maramureș*, București, Ed. Sport-Turism;
- Dezsi S., (2006), *Țara Lăpușului - studiu de geografie regională*; Presa universitară clujeană, Cluj Napoca;
- Donnay J-P, Chevigne C, (1996) *Recherches de Geographie Humaine*, La societe geographique de Liege, Liege, Belgique;
- Kolb A., (1986) *Beitrage zur Geographie der Kulturerdteile*, Institut fur Geographie der Technischen Universitat Berlin;
- Hann C., Rottenburg R., Schnepel B., (2008), *Halle Studies in the Anthropology of Eurasia*, Transation Publishers, Berlin;
- May J.A., *Kant's concept of geography and its relation to recent geographical thought*, University of Toronto Press, Toronto;
- Mesnil M., *Țara Maramureșului, Un mit etnografic. Dincolo de Dunare*, Bucuresti;
- [Mesnil M.](#), [Golopenția-Eretescu S.](#), [Zerilli F. M.](#), I (2001) - XI (2011), *MEMORIA ethnologica : revistă de patrimoniu ethnologic și memorie culturală*, [Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Maramureș](#), Baia Mare

RAPOARTE ȘI SITE-URI WEB:

- Țara Lăpușului*, disponibilă la http://ro.wikipedia.org/wiki/%C8%9Aara_L%C4%83pu%C8%99ului ;- ultima vizită în 25.03.2015 (limba română)
- Țara Lăpușului*, disponibilă la http://www.visitmaramures.ro/index.php?task=category&category=lapus_country&lg=RO ; - ultima vizită în 30.03.2015 (limba română)
- Țara Lăpușului*, disponibilă la <http://mariosolomon.tripod.com/id151.html> ;- ultima vizită în 9.04.2015 (limba română)
- Țara Lăpușului*, disponibilă la <http://www.taralapusului.com/> ;- ultima vizită în 30.04.2015 (limba română)
- Țara Lăpușului*, disponibilă la <http://www.romanianmonasteries.org/ro/maramures/lapus-chioar-codru> ;- ultima vizită în 6.05.2015 (limba română)